

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 03.07.1975, sp. zn. 2 Tzf 3/75, ECLI:CZ:NS:1975:2.TZF.3.1975.1

Číslo: 50/1975

Právní věta: Z hlediska § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. je nerozhodné, z jakého titulu vznikla pohledávka, jejíž uplatnění, vymáhání nebo uspokojení je pachatelovým nekalým jednáním zmařeno. Je tedy nerozhodné, zda pohledávka vznikla z tr. činu, či z jednání, které nezakládá trestný čin, popř. z jiného právního důvodu. Vznikla-li pohledávka z úmyslného trestného činu téhož pachatele, nekalé jednání směřující k zmaření uplatnění, vymáhání, z něhož pohledávka vznikla, a musí být věcně i časově odděleno od tohoto jednání, tj. musí být samostatným skutkem, aby je bylo možno posoudit podle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. Za nekalé jednání ve smyslu § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. nelze považovat splnění pohledávky, byť se tak stalo z peněz získaných pachatelem trestnou činností. Zakládá-li jednání pachatele, jímž získal peníze na úhradu pohledávky, znaky trestného činu, posoudí se toto jednání jako trestný čin, jehož znaky naplňuje, nemůže se však posoudit jako nekalé jednání ve smyslu § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 03.07.1975

Spisová značka: 2 Tzf 3/75

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Poškození majetku v socialistickém vlastnictví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 130 odst. 1
§ 136 odst. 1 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 50/1975 sb. rozh.

Z hlediska § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. je nerozhodné, z jakého titulu vznikla pohledávka, jejíž uplatnění, vymáhání nebo uspokojení je pachatelovým nekalým jednáním zmařeno. Je tedy nerozhodné, zda pohledávka vznikla z trestného činu ať úmyslného nebo nedbalostního, či z jednání, které nezakládá trestný čin, popř. z jiného právního důvodu.

Vznikla-li pohledávka z úmyslného trestného činu téhož pachatele, nekalé jednání směřující k zmaření uplatnění, vymáhání, z něhož pohledávka vznikla, a musí být věcně i časově odděleno od tohoto jednání, tj. musí být samostatným skutkem, aby je bylo možno posoudit podle § 136 odst. 1

písm. b) tr. zák.

Za nekalé jednání ve smyslu § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. nelze považovat splnění pohledávky, byť se tak stalo z peněz získaných pachatelem trestnou činností. Zakládá-li jednání pachatele, jímž získal peníze na úhradu pohledávky, znaky trestného činu, posoudí se toto jednání jako trestný čin, jehož znaky naplňuje, nemůže se však posoudit jako nekalé jednání ve smyslu § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 3. 7. 1975 sp. zn. [2 Tzf 3/75.](#))

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem Československé socialistické republiky zrušil Nejvyšší soud Československé socialistické republiky usnesení Nejvyšší soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 19. listopadu 1974 sp. zn. 1 To 49/74, jakož i rozsudek krajského soudu v Bratislavě ze dne ž. červa 1974 sp. zn. 1 T 43/74 ve výroku o vině s výjimkou bodu 2., v němž byli obviněni J. V., Š. L. v provozu socialistické organizace podle § 130 odst. 1, 2 tr. zák., a ve výroku o trestech a náhradě škody. Krajskému soudu v Bratislavě přikázal, aby věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem krajského soudu v Bratislavě ze dne 6. června 1974 sp. zn. 1 T 43/74 byli obviněni J. V., Š. L. a A. H. uznáni vinnými trestnými činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), obvinění J. V. a Š. L. i podle odst. 2 písm. c) tr. zák., porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 130 odst. 1, 2 tr. zák. a pokusem trestného činu poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle - 8 odst. 1, § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví se podle zjištění krajského soudu dopustili tím, že jako hmotně odpovědní pracovníci okresní správy spojů v Nitře postupně odcizili z pokladen poštovních úřadů finanční částky, které si ponechali pro svou osobní potřebu, čímž způsobili škodu: J. V. v období od roku 1969 do 17. 6. 1971 jako vedoucí pošty č. 3 v Nitře nejméně 30 000,- Kčs, Š. L. jako vedoucí pošty v Nových Sadech, okres Nitra, v období od 4. 5. 1972 do 7. 7. 1973 nejméně 10 000,- Kčs a A. H. od 7. 9. 1971 do 7. 7. 1973 jako administrátor na různých poštovních úřadech, naposled od 31. 5. 1973 na poště č. 4 v Nitře nejméně 5100,- Kčs (bod 1 rozsudku), a nadále tím, že při předstíraném přepadení pošty č. 3 v Nitře dne 7. 7. 1973 odcizili - kromě odčerpání jiných částek - obvinění J. V. a Š. L. částku 65 460,- Kčs, kterou obviněný Š. L. ukryl u svého přítele Š. B., a obviněný A. H. částku 3700,- korun (bod 4. rozsudku).

Trestný čin porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 130 odst. 1, 2 tr. zák. pak všichni tři obvinění spáchali tím, že jako hmotně odpovědní pracovníci okresní správy spojů v Nitře jednáním, které bylo v rozporu s povinnostmi uloženými jim závaznými provozními předpisy, zejména nedbalostí při přijímání a odevzdávání peněz ve styku s doručovateli a občany, dále tím, že nezapisovali všechny příjmy jednotlivě a v příslušném časovém pořadí do provozních dokladů, že koncem každého dne nezjistili přesné denní součty přijatých poštovních poukázek, denně nevykonávali uzávěrku podkladem a nezapisovali všechny příjmy a výdaje do pokladničního výkazu po skončení pracovních hodin toho kterého dne, způsobili postupně tato manka: J. V. v období od roku 1969 do 17. 6. 1971 jako vedoucí pošty ve Sládečkovcích a od 18. 6. 1971 do 7. 7. 1973 jako vedoucí pošty č. 3 Nitra nejméně 31 527,- korun, Š. L. od roku 1966 jako administrátor na různých poštovních úřadech a od 4. 5. 1972 do 7. 7. 1973 jako vedoucí pošty v Nových Sadech nejméně 91 638,98 Kčs a A. H. jako administrátor a vedoucí na různých poštovních úřadech od 7. 9. 1971 do 7. 7. 1973 nejméně 30 949,- Kčs (bod 2 rozsudku).

Konečně spáchání pokusu trestného činu poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. zjistil krajský soud v Bratislavě v tom, že všichni obvinění kryli

manka způsobená nedbalostní trestnou činností jednak tak, že před kontrolami si navzájem z přijatých tržeb půjčovali různé částky do předpokládané výše manka, které po provedené kontrole vraceli, přičemž obviněný J. V. se snažil snížit manko obviněného Š. L. tím, že mu z podklady své pošty dal pro pokladnu jeho pošty 16 000,- Kčs a o tuto částku zároveň zvýšil své manko, a obviněný A. H. zase snížil manko obviněného J. V. tím, že mu z pokladny své pošty ponechal v pokladně jeho pošty 15 000,- Kčs a o tuto částku zvýšil své manko (bod 3a rozsudku), jednak tak, že po předcházející vzájemné domluvě dne 7. 7. 1973 předstírali vloupání do pošty č. 3 v Nitře a vykradení pokladny s částkou 268 734,05 Kčs, přičemž ve skutečnosti ve smyslu dohody jednali takto: obviněný J. V. zapsal do evidence pošty č. 3 v Nitře všechny předtím zadržené poštovní poukázky s úmyslem předstírat, že v pokladně byl před vloupáním kromě částky, kterou dříve odcizil, také obnos chybějící tam, v důsledku jeho nedbalostního jednání; potom vydal z pokladny obviněnému A. H. jednak 15 000,- Kčs, čímž mu vrátil výše uvedenou částku, jednak 30 949 korun, tj. částku potřebnou k zakrytí manka, a obviněný A. H. tyto peníze vložil do pokladny pošty č. 4 v Nitře; po takovém zahlazení finančních nesrovnalostí na uvedených dvou poštách přišel obviněný Š. L. na poštu č. 3 a převzal od obviněného J. V. všechny peníze nadcházející se v pokladně, tj. 140 460,- Kčs, potom obviněného J. V. udeřil, zranil, nechal ho ležet v předstíraném bezvědomí a peníze odnesl; část z nich vložil do pokladny pošty v Nových Sadech, čímž kromě náhrady škody, způsobené předtím rozkrádáním majetku v socialistickém vlastnictví, zakryl zčásti manko, způsobené nedbalostní trestnou činností, a to do výše 65 000,- Kčs (bod 3 rozsudku).

Nejvyšší soud Slovenské socialistické republiky projednal ve veřejném zasedání konaném dne 19. 11. 1974 odvolání všech tří obviněných a odvolání krajského prokurátora podané ohledně všech obviněných a usnesením sp. zn. 1 To 49/74 rozhodl tak, že se všechna odvolání jako nedůvodná podle § 256 tr. ř. zamítají.

Proti usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 19. 11. 1974 sp. zn. 1 To 49/74 podal generální prokurátor ČSSR dne 4. 5. 1975, tedy ve lhůtě uvedené v - 272 tr. ř., stížnost pro porušení zákona v ustanoveních § 2 odst. 6 a § 259 odst. 3 tr. ř. a § 132 odst. 1 písm. a), b), odst. 4 tr. zák., v níž navrhl, aby bylo vysloveno vytykané porušení zákona, zrušeno nejen napadené usnesení, ale také rozsudek krajského soudu v Bratislavě z 6. 6. 1974 sp. zn. 1 T 43/73 - až na výrok, kterým byli obviněni J. V., Š. L. a A. H. uznáni vinnými trestným činem poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 130 odst. 1, 2 tr. zák. - a aby věc byla vrácena krajskému soudu v Bratislavě k novému projednání a rozhodnutí.

Za nesprávné označuje generální prokurátor ČSSR kromě jiných skutkové a právní závěry týkající se zbytku těch jednání obviněných, která jsou podchycena v bodě 3 b) rozsudku krajského soudu. Zaujímá názor, že správně mělo být uznáno na trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Odvolacímu soudu v této souvislosti vytyká, že si neoprávněně upravil skutková zjištění učiněná krajským soudem a že jsou vadná skutková zjištění, na kterých odvolací soud založil svůj závěr o míře účasti obviněného A. H. na jednáních uvedených v bodech 3 b) a rozsudku krajského soudu. Poukazuje na ta zjištění krajského soudu, podle nichž se obvinění předem dohodli na určitém plánu, m jehož součástí mimo jiné bylo, že obviněný Š. L. sebere z pokladny obviněného J. V. peníze, které se tam budou nacházet. Dohoda všech tří pachatelů byla tedy taková, že Š. L. odnese všechny peníze, které budou v pokladně poštovního úřadu č. 3 Nitra v době jeho příchodu. Ostatně je jen logické, že měla být odcizena celá sobotní tržba, aby přepadení vypadalo věrohodně. Základní pochybení odvolacího soudu spatřuje stížnost pro porušení zákona v nesprávném právním posouzení jednání popsaného v bodě 3 b) rozsudku krajského soudu. Namítá, že jednání obviněných nesledovalo zmařit uplatnění pohledávek Západoslovenské krajské správy spojů v Bratislavě vůči obviněným, ale naopak tyto pohledávky uhradit, avšak z prostředků, které si obvinění opatřili další trestnou činností. Proto tuto další trestnou činnost nelze považovat za nekalé jednání, kterým by se sledovalo zmařit uplatnění pohledávek z důvodu manka vzniklého předchozí trestnou činností

uvedenou v bodě 2 rozsudku krajského soudu. Ke svým nesprávným právním závěrům byl odvolací soud podle názoru stížnosti pro porušení zákona přiveden tím, že úmysl jakožto formu viny u trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. nesprávně zaměnil za pohnutku trestné činnosti, která je pro posouzení otázky viny v dané věci nerozhodná. V důsledku toho pachatel, který spáchá trestné jednání, jež má všechny pojmové znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví proto, aby takto získal prostředky na náhradu škody, kterou předtím způsobil trestným činem podle § 130 tr. zák., dopouští se rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák. a nikoli trestného činu podle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Nejvyšší soud Československé socialistické republiky přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Vadný je výrok o vině pod bodem 3. a 4. rozsudku krajského soudu. Jde o tu část žalovaného jednání obviněných, kterým zakrývali vzniklé schodky a kterého se - po předchozí domluvě - dopustili dne 7. 7. 1973. Základ pochybení tkví v nesprávném výkladu ustanovení § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. odvolacím soudem.

Trestného činu poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. se dopustí, kdo na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, způsobí úmyslně škodu tím, že nekalým jednáním zmaří uplatnění, vymáhání nebo uspokojení pohledávky proti dlužníku, který není socialistickou organizací. K dokonání tohoto trestného činu se tedy vyžaduje, aby na majetku v socialistickém vlastnictví vznikla škoda, a to v důsledku nekalého jednání, jímž pachatel sleduje, aby bylo zmařeno uplatnění, vymáhání nebo uspokojení pohledávky proti určité fyzické osobě, která je dlužníkem. Škodou zde je výše pohledávky, která podle úmyslu pachatele a v důsledku jeho machinací nemůže být uplatněna, vymáhána nebo uspokojena.

Z hlediska § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. je nerozhodné, z jakého titulu pohledávka vznikla, to znamená, zda pohledávka má původ v trestné činnosti buď úmyslné nebo nedbalostní, nebo vznikla z jednání, v němž nebylo trestně právního zavinění. Zákon pojem pohledávky nijak blíže nevymezuje, a proto není důvod pro jeho zúžený výklad, ať takový, že by muselo jí o pohledávku z trestného činu, či naopak takový, podle kterého by právě pohledávka z trestného činu byla vyloučena. Může tedy jít o jakoukoli pohledávku; podmínkou toliko je, že zmaří-li pachatel úmyslným nekalým jednáním její uplatnění, vymáhání nebo uspokojení, musí vzniknout škoda na majetku v socialistickém vlastnictví.

Ve všech těchto případech bez výjimky musela určitá škoda již dříve vzniknout, poněvadž jinak nemohla existovat pohledávka. Zatímco ovšem pohledávka má základ ve škodě předtím způsobené, tj. ve škodě způsobené např. rozkrádáním majetku v socialistickém vlastnictví, v nedbalostním poškozování takového majetku nebo ve výši schodku na svěřených hodnotách, který je pracovník povinen vyúčtovat podle smlouvy o hmotné odpovědnosti, škoda rovnající se výši pohledávky tkví u trestného činu poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. v tom, že tato pohledávka nemůže být oprávněnou organizací uplatněna, vymáhána nebo uspokojena. Jde v podstatě o to, že stane-li se kdokoli (s výjimkou socialistické organizace) a z kteréhokoli např. výše vzpomenutého důvodu dlužníkem, vzniká na druhé straně socialistické organizaci jako věřiteli oprávnění uplatnit vůči němu svou pohledávku, vymáhat ji a dosáhnout jejího uspokojení, a to bez ohledu na to, zda se předtím dlužník ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví obohatil či nikoli. Jednání pachatele naplňující znaky trestného činu podle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. směřuje k tomu, aby objektivně vůči němu existující pohledávka nemohla být buď uplatněna, nebo vymáhána, nebo dokonce uspokojena. Tím vzniká oprávněnému škoda ve smyslu cit. zákonného ustanovení, která se rovná výši škody původně způsobené, pokud současně nic nebrání uplatnění, vymáhání či uspokojení pohledávky v plné výši. Nemá oporu v zákoně a byl by nelogickým výklad, podle něhož by byl - za jinak stejné jednání - trestně odpovědným pachatelem, vůči němuž pohledávka nevznikla z

trestné činnosti, ale na druhé straně ten pachatel, proti kterému existuje pohledávka z trestného činu, by se trestného činu podle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. dopustiti vůbec nemohl. Žádný důvod tedy z toho hlediska není ani pro rozlišování mezi úmyslnou a nedbalostní trestnou činností, jak se mylně domnívá i stížnost pro porušení zákona. Podle výkladu zaujatého odvolacím soudem by se dokonce nemohl dopustit žádného trestného činu ani např. pokladník, který byl po rozkradení třeba 100 000,- Kčs později odcizil pokladníkovi jiného poštovního úřadu (byť v okruhu téhož ředitelství spojů) bez jeho vědomí 100 000,- Kčs, pokud by tuto částku vložil do své pokladny na úhradu škody způsobené rozkrádáním, a přestože na jedné straně pachatel uhradil svůj schodek, a tím i zakryl předtím spáchané rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, a na druhé straně v pokladně jiného poštovního úřadu by skutečně těchto 100 000,- korun chybělo. Je nepochybné, že v takovém případě došlo k dvěma trestným činům rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, přičemž částka 100 000,- Kčs, které se pachatel zmocnil při druhém trestném činu, byla použita k náhradě škody způsobené prvním rozkrádáním.

Nekalost jednání může spočívat v různých finančních machinacích, ve vystavování falešných dokladů, v předstírání loupeže nebo vloupání do domu prodejny, jiných místností apod., čímž se pachatel snaží zmařit uplatnění, vymáhání nebo uspokojení pohledávky proti sobě nebo jinému dlužníku, který není socialistickou organizací. Z povahy věci vyplývá, že pokud pohledávka ještě nebyla oprávněnou organizací ani uplatněna, bude pachatelovo jednání často současně směřovat k tomu, aby se organizace o již vzniklé škodě nedověděla, aby nezjistila její existenci a nepřistoupila k uplatnění pohledávky. Nutno totiž uvážit, že v důsledku nejrůznějších machinací se poškozená organizace zpravidla o vzniku škody nedoví, a proto svou pohledávku proti dlužníku ani neuplatní; celá věc v takových případech vyjde najevo až při odhalení těchto machinací. Budou proto převládat případy přípravných jednání a pokusů trestného činu podle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. O dokonání trestného činu půjde jen v případě, kdy nekalé jednání mělo za následek, že pohledávku již nelze vůbec uplatnit, vymáhat ani uspokojit. O nekalé jednání však nemůže jít, když dlužník dluh řádně plní, když pohledávka, o kterou jde, byla náležitě uspokojena. Takovým činem pochopitelně nemůže ani vzniknout škoda, poněvadž naopak dochází k úhradě škody. Z toho, co bylo uvedeno, zároveň plyne, že nejde o nekalé jednání ve smyslu § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák., jestliže zjištěné pachatelovo jednání naplňuje po objektivní i subjektivní stránce znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák. V případě tohoto trestného činu dochází ke zmenšení majetku v socialistickém vlastnictví formami uvedenými pod písm. a), b) a c) odst. 1 § 132 tr. zák., kdežto u trestného činu podle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. je na tomto majetku úmyslně způsobena škoda výlučně tím, že pachatel jedná nekale a zmaří uplatnění, vymáhání nebo uspokojení pohledávky proti dlužníku, který není socialistickou organizací. Záměrem pachatele je jednat tak, aby nemohla být proti němu nebo jinému takovému dlužníkovi podle zákona uplatněna nebo vymáhána oprávněná pohledávka, anebo aby nemusela být dlužníkem uspokojena. Nemůže sem vůbec spadat případ, kdy pachatel naopak pohledávku uhradí, uspokojí, byť by se tak stalo z peněz pachatelem jakkoli získaných.

Podle výpovědí obviněných J. V., Š. L. a A. H., které vzal krajský soud v Bratislavě za základ svých skutkových zjištění, měli všichni v pokladnách poštovních úřadů, u nichž pracovali, schodky. Jak si sami krátce před 7. 7. 1973 zjistili, činil schodek u J. V. 66 000,- Kčs, u Š. L. 75 000,- Kčs a u A. H. 55 000,- Kčs. Tyto postupně narůstající schodky v předešlé době zakrývali různými machinacemi, jednak denním nevykazováním všech přijatých poštovních poukázek, a to do výše chybějící částky peněz, jednak vzájemným si půjčováním peněz ze svěřených pokladen. Poněvadž chtěli s machinacemi skoncovat, dohodli se na tom, že bude předstíráno loupežné přepadení na poště Nitra 3 a že z peněz této pošty si schodky ve svých pokladnách uhradí. Stanovili si datum 7. 7. 1973, kdy obviněný J. V. zapsal do příjmu minulého dne zadržené poštovní poukázky ne celkovou částku 66 000,- Kčs, přestože peníze v této výši do pokladny nedal, a mimo to vydal z pokladny A. H. 55 000,- Kčs a krátce nato Š. L. 140 460,- Kčs. Obvinění A. H. i Š. L. tyto peníze z pošty Nitra 3 odnesli a použili tak, že

obviněný A. H. vložil těchto 55 000,- Kčs do pokladny poštovního úřadu v Nových Sadech jen 75 000,- Kčs, kdežto zbytek peněz v částce 65 460,- Kčs uschoval v Nových Sadech u Š. B. Obviněný J. V. potom předstíral, že na poště Nitra 3 byla provedena loupež.

Z těchto již krajským soudem správně učiněných zjištění především vyplývá, že sice bylo předstíráno loupežné přepadení na poště Nitra 3, neboť k němu ve skutečnosti nedošlo, avšak předstíráno nebylo, že obvinění A. H. a Š. L. odnesli peníze, které patřily do pokladen pošty Nitra 3, když k takovému jednání opravdu došlo. To má rozhodující význam pro právní posouzení výše popsaných jednání všech obviněných. Pokud totiž prováděli různé machinace a bylo předstíráno provedení loupeže, aby obviněný J. V. mohl zapsat zadržené poštovní poukázky na částku celkem 66 000,- Kčs a tvrdit, že tato částka před uskutečněním loupeže v pokladně byla, šlo o pokus trestného činu poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 136 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák. V těchto všech případech nebyly peníze buď vůbec, nebo natrvalo z pokladny odňaty; předstíráním loupeže, které bylo vzápětí odhaleno, se pokusili poškodit majetek v socialistickém vlastnictví tím, že by bylo zmařeno, aby poškozená socialistická organizace, tj. Západoslovenská krajská správa spojů v Bratislavě uplatnila pohledávku, kterou měla proti obviněnému J. V. v důsledku zavinění schodku nejméně ve výši 66 000,- Kčs. Jak již bylo výše zdůvodněno, je nerozhodné, že část schodku byla předtím způsobena úmyslnou jeho trestnou činností a zbývající část nedbalostním trestným činem. Obviněný J. V. měl tedy být uznán vinným pokusem trestného činu poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 136 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák. Právní posouzení jednání ostatních dvou obviněných v této souvislosti závisí na obsahu předchozí jejich vzájemné domluvy a dohody s obviněným J. V. a na konkrétním jejich jednání. V tomto směru jsou dosavadní zjištění neúplná, a to hlavně v důsledku nesprávného právního názoru odvolacího soudu na výklad ustanovení § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. Bude proto povinností krajského soudu, aby v novém řízení podrobně objasnil zejména obsah dohody obviněných ve vztahu k tomu, jakým způsobem se zbaví svého schodku obviněný J. V. Dosud se všeobecně mluvilo o úhradách všech schodků obviněných, nutno však zdůraznit, že jinak se věc měla se zakrytím schodku v pokladně svěřeně obviněnému J. V., kdy žádné další peníze již nebyly z pokladny odňaty, a jinak s úhradou schodků v pokladnách obviněných Š. L. a A. H., resp. s tím, že část peněz se dostala z pokladny pošty Nitra 3 k Š. B.

Totíž zcela jinou povahu mělo jednání všech tří obviněných spočívající v tom, že obviněný J. V. vydal dne 7. 7. 1973 spoluobviněnému A. H. 55 000,- Kčs a Š. L. 140 460,- Kčs. Odčerpání těchto peněz nebylo předstíráno, nešlo tedy jen o nějakou machinaci, ale bylo skutečně provedeno. Tyto všechny peníze měly zůstat v pokladně poštovního úřadu Nitra 3. Obvinění již také nemínili - na rozdíl od předchozích vzájemných půjček - odnesené peníze v budoucnu vrátit. Chtěli je použít a také z větší části použili na vyrovnání svých schodků v pokladnách. Poněvadž však obvinění J. V. vydal dne 7. 7. 1973 Š. L. mnohem větší částku, než jakou na úhradu schodku potřeboval, přebývalo jim 65 460,- Kčs, které obviněný Š. L. uchoval. Není pochyb o tom, že tato částka byla rozkradena. Nejinak tomu však je i u částek ve výši 55 000,- Kčs a 75 000,- Kčs, které byly vloženy obviněnými A. H. a Š. L. do pokladen poštovního úřadu Nitra 4 a Nové Sady a jimiž byly zlikvidovány schodky, jež podle vlastních zjištění a představ tyto obvinění měli. Tím oba obvinění jako dlužníci uhradili - v součinnosti s obviněným J. V. - dříve způsobenou škodu. Vložením peněz do svěřených pokladen nemohli způsobit škodu na majetku v socialistickém vlastnictví, a proto je vyloučena právní kvalifikace podle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Škodu, kterou obvinění Š. L. i A. H. postupně jako pokladníci poštovních úřadů způsobili a kterou chtěli dne 7. 7. 1973 uhradit, měli samozřejmě uhradit z vlastních prostředků. Jestliže se rozhodli získat peníze a také je získali tak, že je spolu s obviněným J. V. protiprávně odčerpali z pokladny pošty Nitra 3, dopustili se nikoli nekalého jednání ve smyslu - 136 odst. 1 písm. b) tr. zák., ale jednání naplňujícího všechny znaky skutkové podstaty trestného činu rozkrádání majetku v

socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1, u obviněného J. V. písm. b), u ostatních obviněných písm. a) tr. zák. Obviněný J. V. si přivlastnil uvedených nejméně 195 460,- Kčs, které mu byly svěřeny, když s nimi nakládal jako s vlastními, a obvinění A. H. a Š. L. si přivlastnili peníze náležející poště Nitra 3 tím, že se jich zmocnili a naložili s nimi podle vlastní úvahy o potřeby. O nejméně 195 460,- Kčs byl majetek v socialistickém vlastnictví skutečně zmenšen, poněvadž faktická dispozice s těmito penězi přešla nedovoleným odčerpáním peněz z pokladny pošty Nitra 3 výlučně na obviněné. Obvinění též s nimi jako se svými naložili, neboť obviněný J. V. je v rozporu se svými povinnostmi pokladníka vydal spoluobviněným a ti je s jeho souhlasem z poštovního úřadu odnesli. Z hlediska § 132 odst. 1 písm. a), resp. b) tr. zák. je nerozhodné, že obviněný A. H. vložil 55 000,- Kčs do pokladny poštovního úřadu Nitra 4 a druhý obviněný vložil do pokladny poštovního úřadu Nové Sady 75 000,- Kčs, kdežto další peníze uschovala u Š. B. V celém popsáném jednání se projevila jejich volná dispozice s penězi, ať jimi uhradili své schodky v pokladnách, nebo si 65 460,- Kčs uschovali, aby je mohli použít později.

Zatímco podle dosavadních výsledků dokazování nevznikají pochybnosti, že obviněným J. V. a Š. L. nutno přičítat celou rozkradenou částku, tj. nejméně 195 460,- Kčs, protože nejen jednali podle dohody, pokud se částky 55 000,- Kčs týká, ale také dne 7. 7. 1973 společně zabalili oněch 140 460,- Kčs, není věc stejně nepochybná u obviněného A. H. Ten totiž při odnášení 140 460,- Kčs z pošty Nitra 3 nebyl. Posouzení věci u něho i jako spolupachatele závisí na jeho činnosti a na obsahu dohody, která předcházela jednání obviněných dne 7. 7. 1973 a která, jak již bylo výše vytknuto, dosud dostatečně objasněna nebyla. Ve vztahu k němu nutno podrobně osvětlit, jakou měl vědomost o rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, uskutečněném v jeho nepřítomnosti obviněnými J. V. a Š. L., zda mu především lze přičítat nejen částku 75 000,- Kčs, ale částku 65 460,- Kčs, a to zejména s ohledem na to, že u hlavního líčení dne 6. června 1974 všichni obvinění shodně prohlašovali, že podle jejich vědomí sobotní tržba u pošty Nitra 3 zpravidla nebyla vyšší než 200 000,- Kčs, jak tomu skutečně bylo i dne 7. 7. 1973. S tím bezprostředně souvisí nutné vysvětlení toho, jakou měl obviněný A. H. představu o tom, jakým způsobem dojde k úhradě schodku způsobeného obviněným J. V. na poště Nitra 3. Dosud se totiž nerozlišovalo mezi způsobem „úhrady manka“ dne 7. 7. 1973 v pokladně obviněného J. V. a na druhé straně v pokladnách obviněných A. H. a Š. L., ačkoli mezi oběma způsoby byl, jak již bylo výše zdůvodněno, podstatný rozdíl. Konečně bude zapotřebí objasnit, jaký vliv na výrok o vině tu může mít okolnost, že schodek obviněného A. H. měl být o 15 000,- Kčs nižší, poněvadž částku v této výši poskytl před 7. 7. 1973 obviněnému J. V. a ten zase 16 000,- Kčs obviněnému Š. L. Na celkové částce nejméně 195 460,- Kčs, která byla odčerpána z pokladny pošty Nitra 3, se tím nic nemění, pokud však jde o obviněného A. H., může uvedená okolnost mít vliv na posouzení jeho subjektivního vztahu k výši částky, která byla rozkradena.

Poněvadž vzhledem k tomu, že škoda způsobená rozkrádáním majetku v socialistickém vlastnictví přesahuje 100 000,- Kčs, přichází v úvahu kvalifikace i podle odstavce 4 § 132 tr. zák., bude třeba z hlediska § 88 tr. zák. zejména u obviněného A. H. vážit tu skutečnost, že odčerpané peníze měly být použity výhradně na úhradu schodků ve prospěch Západoslovenské krajské správy spojů v Bratislavě, nebude-li ovšem možno mu přičítat i částku 65 460,- Kčs, které byla uschována u Š. B.